

Posudek oponenta diplomové práce

Diplomant: Michal Jakoubek

Téma diplomové práce: Přiměřené zadostiučinění jako nekalosoutěžní nárok

1. Aktuálnost (novost) tématu

Téma pochopitelně není nové, je však aktuální, neboť náhled na roli zadostiučinění v nekalosoutěžních sporech se v čase vyvíjí.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti a z hlediska rozsahu dostupných zdrojů

Téma je literárně dobře pokryté u nás i v zahraničí a je předmětem mnohých soudních rozhodnutí. Jeho zvláštní náročnost ovšem spočívá v obtížně uchopitelné povaze *nemajetkové* újmy v tak ryze majetkové oblasti, jakou je podnikání.

3. Kritéria hodnocení práce:

A. Stanovení cíle práce a jeho splnění

Diplomant si kladl za cíl prozkoumat předpoklady vzniku nároku na přiměřené zadostiučinění v nekalosoutěžních věcech a funkční povahu tohoto nároku. Bohužel, dříve, než se k tomuto tématu propracoval, extenzivně rozebral vůbec celý základ práva nekalé soutěže (její podmínky i zúčastněné osoby), což předmětem jeho práce nebylo. K samotnému tématu se tak propracovává až na straně 37 z celkových 70. To nutně vede ke značné povrchnosti, nemluvě o otázce, zda vůbec splnil požadavek předepsaného rozsahu práce, když pasáže nezabývající se tématem do tohoto požadavku lze započítat jen stěží.

B. Logická stavba, systematika práce

Jak již řečeno, logická stavba práce je do značné míry narušena rozsáhlou úvodní pasáží mimo vytčené téma. Po jejím ukončení se pak již diplomant pouští rovnou do otázky formy zadostiučinění (kdy postačí nepeněžitá forma a kdy nikoliv), aniž by si pro to dostatečně připravil půdu zkoumáním otázky zřejmě nejdůležitější, a totiž co je vlastně oním nehmotným statkem, za jehož poškození se má zadostiučinění poskytovat. Tomu v předcházející části věnuje jen tři stránky (str. 13 – 15), a to z větší části bohužel zcela mimo specifický kontext nekalé soutěže. Přitom obecné chápání této otázky nemá pro oblast nekalé soutěže valný význam, když mezi podnikateli sotva budeme brát jako stěžejní zásah „nepohodlí, jiné nepříjemnosti, starosti, duševní útrapy, ztracený volný čas, nemožnost zotavit se na dovolené

a obecně jakékoliv okolnosti, které dotčený subjekt pociťuje jako osobní neštěstí“ (str. 13). Splněna nebude v nekalé soutěži pravidelně ani diplomantem vytčená podmínka, že „nemajetková újma se nikterak nedotýká majetkové sféry poškozeného, a to ani zprostředkovaně“ (tamtéž). V jediném odstavci, ve kterém se dotýká nemajetkové újmy v nekalosoutěžním kontextu (str. 15), ostatně tuto podmínku sám bezděky popírá, když zde uvádí prakticky výhradně poškození, které se majetkové sféry poškozeného zprostředkovaně dotýkat budou (např. ztráta jedinečnosti výrobku nebo služeb nepochybně povede ke snížení zisků). Právě otázka vztahu nepřímé reparace této újmy náhradou škody (v podobě ušlých zisků nebo např. snížení hodnoty ochranných známek a dalších práv průmyslového vlastnictví) a přímé reparace poskytnutím zadostiučinění je otázkou pro celé téma klíčovou, diplomantem ovšem prakticky nepovšimnutou (byť se jí několikrát dotkne, např. na straně 48).

D. Práce s literaturou (využití cizojazyčné literatury) včetně citací. Reprezentativnost a aktuálnost zdrojů

Zpracování soudobé domácí literatury je dostatečné. Zcela ovšem absentuje nejen literatura zahraniční, ale dokonce i starší literatura domácí. Vzhledem k tomu, že autorů zabývajících se nekalou soutěží, u nás v současné době mnoho není, stávají se klíčové (tedy skutečně k tématu se vztahující) pasáže prakticky parafrází prací D. Ondřejové (byť někdy s kritickou poznámkou autora).

E. Úprava práce (text, grafy, tabulky) Formální podoba textu:

Úprava textu je standardní.

F. Jazyková a stylistická úroveň

Diplomant formuluje obratně, občas se ovšem nevyhne gramatické chybě (zejména nesprávné užívání vztažného zájmena jenž, např. na straně 9, 22 nebo 41) nevhodné vazbě či nesprávně užitému slovu (např. „explicitně“ namísto „extensivně“ na str. 23). Celkově lze ale v tomto ohledu hodnotit úroveň jako značně nadprůměrnou.

G. Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu) a další vyjádření k práci.

Jak již řečeno, autor značně překročil vymezené téma co do šířky, což potom vedlo naopak k nedostatečné hloubce analýzy. Zároveň je škoda, že u takto zvoleného tématu nepřistoupil k věci empiričtěji a nepokusil se zjistit, jaká je aktuální rozhodovací praxe soudů, pokud jde o přiznávání přiměřeného zadostiučinění a jeho obvyklou výši. V tomto poměrně klíčovém ohledu pouze přebírá informaci D. Ondřejové (str. 45-46), která ovšem z pochopitelných důvodů vychází jen z veřejně dostupných rozhodnutí, tedy zejména rozhodnutí Nejvyššího soudu, jež ovšem justiční realitu reflektují se značným zpožděním a deformací. Diplomant si mohl vyžádat rozhodnutí soudů nižších stupňů a zkoumat, zda nedochází k nějakému posunu, který by s nastupujícím vlivem nového občanského zákoníku bylo lze očekávat. (V této souvislosti nemohu souhlasit se závěrem, že NOZ „i nadále preferuje pro odčinění nemajetkové újmy nemateriální podobu přiměřeného zadostiučinění“ – str. 42. Důvodem „obrácení“ formulace v § 2951 byla snaha podstatně zvýšit frekvenci relutární satisfakce;

bude-li totiž splněna zdůrazněná podmínka, že nepeněžitá satisfakce se má poskytnout jen tam, kde „skutečně a dostatečně účinně odčiní“ způsobenou újmu, pravděpodobně věc k soudu vůbec nepřijde v důsledku aplikace diplomantem samým zmiňované zásady de minimis non curat praetor.)

Podstatně podrobnější výklad by potom zasloužil diplomantem prakticky neargumentovaný závěr, že „je pro vznik povinnosti rušitele k poskytnutí přiměřeného zadostiučinění nezbytné jeho zavinění“ (str. 20). Jsem si vědom, že se tento názor v odborné literatuře objevil, považuji jej ale za nedůvodný, když pouhý odkaz na úpravu náhrady škody v § 2894 odst. 2 NOZ pro něj není dostatečnou oporou. Známe přece i objektivní odpovědnost za škodu, jak připomíná § 2895 NOZ, přičemž ustanovení § 2988 NOZ lze za takový zvláštní případ objektivní odpovědnosti snadno prohlásit.

Podobnou pochybnost mám i o závěru, že by se nároku z nekalosoutěžního jednání mohl dovolat někdo, kdo není soutěžitelem nebo zákazníkem. Byla by tím přece porušena podmínka ochranného účelu normy, již na jiném místě diplomant sám mezi podmínky odpovědnosti řadí.

4. Doporučení práce k obhajobě a navržený klasifikační stupeň

Diplomovou práci doporučuji k obhajobě, bude-li shledáno, že diplomant splnil požadavek minimálního rozsahu práce, ač se většina práce nezabývá zadaným tématem. V takovém případě ji předběžně navrhuji klasifikovat stupněm „dobře“ s tím, že výsledné hodnocení bude záviset na vystoupení diplomanta při obhajobě.

V Praze dne 30. dubna 2020

JUDr. Robert Pelikán, Ph.D.

oponent DP